

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praha čisto 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Trgovinski sporazum z Italijo

V Rimu je bil podpisan dodatni sporazum k naši
trgovinski pogodbi z Italijo

Rim, 26. aprila. AA. Včeraj ob 17.30
so v palači Chigi podpisali naknadni do-
govor k trgovinski pogodbi med kralje-
vino Italijo in kraljevino Jugoslavijo.
Dogovor je podpisal za italijansko
vlado zunanji minister Grandi, za Ju-
goslavijo pa jugoslovanski poslanik v
Rimu g. Milan Rakić in predsednik ju-
goslovske delegacije dr. M. Pilja, na-
čelnik ministrstva za trgovino in indu-
strijo.
Podpisovanju naknadnega dogovora
so razen tega prisostvovali še minister
za korporacije Bottai, predsednik ita-
lijanske delegacije Ciancarelli, generalni
ravnatelj ministrstva za korporacije g.
Anciotti in ravnatelj kmetijskega mini-
strstva Mariani ter načelnik finančnega
ministrstva g. Matić.
Rim, 26. aprila. Č. Današnji listi so
objavili kratke komentarje o uradnem

naznanilu, da je bil včeraj popoldne
podpisan dodatni sporazum k italijan-
sko-jugoslovski trgovinski pogodbi
iz leta 1925. Listi naglašajo, da sta ita-
lijanska in jugoslovenska vlada uvideli
potrebo, da se ustanovi mešana italijan-
sko-jugoslovenska komisija, ki bi stavi-
la predloge za ojačanje trgovinskih od-
nosov med obema sosednjima drža-
vama. Že dosedanje vezi med Italijo in
Jugoslavijo so bile v trgovinskem po-
gledu zelo intenzivne, pričakovati pa je,
da se bodo še bolj ojačile. Listi nagla-
šajo, da se je dal podpis dodatnega
sporazuma k jugoslovensko-italijanski
trgovinski pogodbi poseben namen na
ta način, da se je podpis izvršil sloves-
no v palači Chigi, kjer sta ga podpisala
italijanski zunanji minister in jugoslo-
vanski poslanik pri kvirinalu.

Črno-rdeča koalicija v Avstriji?

Strah pred nadaljnjim naraščanjem hitlerjevskega
pokreta v Avstriji bo imel dalekosežne notranje-
politične posledice

Dunaj, 26. aprila. Č. Čeprav deželnozbor-
ske volitve niso prinesle tolikih izpremeb
v razmerju političnih strank, kakor v
Nemčiji, je vendar tudi v avstrijskih po-
litičnih krogih zavladala precejšnja zme-
dla. Posebno krščanski socialci, ki imajo
že več let kot manjšinska vlada državno
upravo v svojih rokah, so vznemirjeni nad
izidom nedeljskih volitev. Doživeli so si-
cer dokaj občuten poraz, saj na Dunaju,
kjer bi jim bila zmaga najpotrebnejša, to-
da mnogo bolj jih vznemirja poraz na kr-
ščanskimi socialci, s katerimi vodijo že
skoro 10 let ogorčeno borbo, niso nič kaj
naklonjeni, toda na vse zadnje se bodo go-
tovo rajši sporazumeli za delovni program
s krščanskimi socialci, kakor pa da bi do-
pustili, da bi hitlerjevci dobili odločilno
besedo. Politični krogi zato z največjo na-
petostjo zasledujejo nadaljnji razvoj si-
tuacije in morda bodo že bližnji dnevi po-
kazali, kakšna bo odločitev.
Listi naglašajo, da obstoječe danes v Av-
striji dejansko samo tri stranke: socialis-
tična kot najmočnejša, krščansko social-
na, ki stalno pada, in narodno-socialisti-
na, ki stalno rase. Uspeh hitlerjevcev do-
kazuje, da se tudi Avstrija radikalizira na
desno kakor Nemčija. Po mnenju listov bi
moral uspehi socialnih demokratov in po-
razi meščanskih strank imeti za prirodno
posledico koalicije socialnih demokratov in
krščanskih socialcev, ki bi se morala ma-
nifestirati v prvi vrsti na čelu uprave av-
strijske republike.

sicer še ni posebno aktualno, ker se raz-
merje moči v državnem zboru ni izpreme-
nilo, toda narodni socialisti še napovedu-
jejo veliko akcijo, da s pomočjo plebiscita
izsilijo razpust zbornice in razpis novih
volitev. Socialni demokrati koaliciji s kr-
ščanskimi socialci, s katerimi vodijo že
skoro 10 let ogorčeno borbo, niso nič kaj
naklonjeni, toda na vse zadnje se bodo go-
tovo rajši sporazumeli za delovni program
s krščanskimi socialci, kakor pa da bi do-
pustili, da bi hitlerjevci dobili odločilno
besedo. Politični krogi zato z največjo na-
petostjo zasledujejo nadaljnji razvoj si-
tuacije in morda bodo že bližnji dnevi po-
kazali, kakšna bo odločitev.
Listi naglašajo, da obstoječe danes v Av-
striji dejansko samo tri stranke: socialis-
tična kot najmočnejša, krščansko social-
na, ki stalno pada, in narodno-socialisti-
na, ki stalno rase. Uspeh hitlerjevcev do-
kazuje, da se tudi Avstrija radikalizira na
desno kakor Nemčija. Po mnenju listov bi
moral uspehi socialnih demokratov in po-
razi meščanskih strank imeti za prirodno
posledico koalicije socialnih demokratov in
krščanskih socialcev, ki bi se morala ma-
nifestirati v prvi vrsti na čelu uprave av-
strijske republike.

Komunistična zarota na Portugalskem Teroristi pripravljali za 1. maj nered in atentate — Energični protiukrepi vlade

Lizbona, 26. aprila. Č. Policija je odkrila
široko razporedeno komunistično organiza-
cijo, ki je pripravljala atentate proti re-
žimu in javnemu redu v državi, za 1. maj
pa je hotela izvesti nemire po vsej državi.
Vlada je zato za 1. maj prepovedala vse
velike prireditve, med njimi tudi veliko
nogometno tekmo med reprezentancama
Portugalske in Jugoslavije. Za ohranitev
miru in javnega reda bo skrbela policija,
ojačena z vojaštvom.
Po poročilih uradnega organa portugalske
vlade so nameravali ekstremistični ele-

menti zlasti 1. maja izvršiti celo vrsto
atentatov. Policija je zato preiskala vse
osumljene hiše in priredila racijo, pri čem-
er je zalotila skupino ekstremnih ele-
mentov, po večini komunistov, ki so v ne-
ki jami izdelovali bombe. V jami so bile
velike količine razstreliva. Komunisti so
sprejeli policijo s strel in vrgli tudi bom-
bo. Policija je nato s pomočjo vojaštva te-
roriste prisilila s strojnimi kmetijskimi
cilji, 11 teroristov je bilo aretiranih in za-
plenjena je bila znatna količina razstreliv-
nih sredstev.

Odmor na razorožitveni konferenci

Kratka seja glavnega odbora — Izvoljen bo še eden pododbor voja-
ških strokovnjakov

Zeneva, 26. aprila. s. Politična razoro-
žitvena pogodba v splošnem odboru so
bila danes dopolnena odločena za nedo-
čen čas. Odgovoritev bo trajala najmanj tri
tedne, tako da se bodo mogla politična po-
gajanja pričeti šele po binokostnih poiti-
nicah.
Glavni odbor razorožitvene konference
je davi razpravljati o večeršnjih zaključ-
kih. Konferenca je s svojim sklepom o kva-
litativni razorožitvi stopila v odločilen
stadij. Zaradi tega je potrebno, da tehni-
ni odbori sedaj pospešeno proučijo to vpra-
šanje s svojega posebnega stališča. Kar se
tudi kemičnih bakterioloških sredstev in
koordinacije, bi bilo treba poleg tretjega
posebnega odbora konference, ustanoviti
še četrti odbor, v katerem bi se zbrali vo-
jaški, pomorski in letalski strokovnjaki
prizadetih držav. Prekinitev konference za

tri dni pa naj bi omogočila, da bi tehnični
odbori dovršili svoje delo. V tem času bi
se lahko vršili privatni razgovori o onih
točkah sporazuma, o katerih glavni odbor
konference še ni razpravljaj.
Paul Boncour je kot edini govornik za-
hvalil pojasnila glede izjave predsednika,
da je načelo kvalitativne razorožitve z
zadnjo odločitvijo glavnega odbora že ure-
jeno. Govorniku je mnogo na ugotovitvi,
da ostane s tem sklepom pot odprta za pre-
poved kakor tudi za internacionalizacijo.
Ne da bi dal francoskemu delegatu po-
trebno zagotovilo glede internacionaliza-
cije, se je predsednik Henderson omejil na
ponovitev besedila načelnega sklepa in
dostavil, da je želja urada, da tehnični od-
bori ne bi zopet pričeli razmotrivati glavnega
odbora o kvalitativni razorožitvi.

Pogreb kardinala Piffa

Dunaj, 26. aprila. s. Danes popoldne se
je ob ogromni udeležbi katoliške prebi-
valstva Dunaja in Dolnje Avstrije vršil
pogreb kardinala dr. Piffa. Po slovesni
blagoslovitvi so krsto med zvonjenjem
vseh dunajskih cerkev prenesli mimo cer-
kve Sv. Stefana v katedralo. Pogreba se
je udeležilo 31 nadškofov in škofov. Trup-
lo bodo prepeljali v Kranjski gori pri
Gloggnitzu, kjer se bo vršil jutri popold-
ne pogreb na domače pokopališče.

Smrt uglednega francoskega političarja

St. Etienne, 26. aprila. s. Radikalni po-
slanec in bivši državni minister Durafour
je včeraj umrl v 56. letu za pljučnico.
Vremenska katastrofa v Ameriki
London, 26. aprila. AA. V ameriških drž-
javah Tennessee, Kentucky in Alabama be-
sni hud ciklon, ki je poruval drevesa s
koreninami vred in napravil na poljih ve-
liko škodo. V državi Tennessee je ubilo 7
in ranilo več ljudi.

PRIČETEK POGAJANJ NA PRUSKEM

Kabinet Braun-Severing na Pruskem se je odločil za odstop — Ko-
munisti odločno proti narodno-socialistični vladi

Berlin, 26. aprila. d. Vsa pozornost poli-
tičnih krogov je sedaj usmerjena na razvoj
dogodkov na Pruskem, od katerega je od-
visna ne samo usoda dosedanje pruske, tem-
več tudi Brüningova vlada in ves razvoj no-
tranje politike v Nemčiji.

Sedanja vlada pod predsedstvom dr.
Brauna je izgubila v pruskem deželnem
zboru večino in je njen padec izven vsakega
dvoma. Ministrski predsednik Braun je
tudi že sam izjavil, da ne bo čakal na to,
da ga vržejo v parlamentu, marveč se bo
umaknil še pred sestankom novo izvoljene-
ga deželnega zbora, pokoravajoč se volji
pruskega naroda, ki je pri nedeljskih vo-
litvah izrekel svojo besedo.

Vprašanje, kdo naj sestavi novo vlado,
dela seveda velike težkoče. Hitlerjevci so
prišli v deželni zbor sicer kot najmočnejša
stranka, vendar pa mnogo prešibki, da bi
sami brez tuje pomoči sestavili delovno ve-
čino. Desničarska vlada je mogoča samo ob
podpori komunistov, vprašanje pa je, kako
dolgo bi komunisti podpirali Hitlerja. La-
hko bi se zgodilo, da bi že ob prvem naj-
manjšem sporu komunisti potegnili z opo-
zicijo in desničarske vlade bi bilo zopet ko-
neč.

Druga možnost, ki pa je dokaj malo ver-
jetna, bi bila v tem, da podpre narodno so-
cialiste katoliški center. Na ta način bi bila
ustvarjena sigurna večina 229 poslancev,
katerim bi se morda priključilo še 31 nem-
ških nacionalcev. Sestavo take koalicije na
Pruskem pa silno otežkoča položaj, v ka-
terem je centrum kot glavni nosilec weimarske
koalicije v državni vladi. Dr. Brü-
ning je vodil proti narodnim socialistom
precej odločno borbo. Če bi se centrum pri-
ključil narodnim socialistom, bi socialni de-
mokratje gotovo odrekli nadaljnjo podporo
Brüningovi vladi in tako bi se položaj v
Nemčiji še bolj poostрил.

Narodni socialisti bodo gotovo napeli vse
moči, da dobe na Pruskem čim prej v roke
vso oblast. Pri sedanjem stanju stvari je
izvolitev novega ministrskega predsednika
na Pruskem proti volji narodnih socialistov
nemogoča. Zato za enkrat ne bo preosta-
lo nič drugega, kakor da se poveri dose-
dani vladi nadaljnje vodstvo vladnih poslov
kot posledični vladi. Take vlade narodni
socialisti v deželnem zboru sicer ne bi mo-
gli vreči, toda preprečili bi lahko vsako
delo. Tako bi se moral tudi na Pruskem
ujeljaviti režim zasilnih ured, kar pa bi
polažal zopet poslabšalo. Preostaja napo-
sled še zadnja možnost, to je imenovanje
vladnega komisarja.

Prav težavno bo tudi vprašanje izvolitve
predsedstva deželnega zbora. Po parla-
mentarnem običaju bi pripadal predsednik
narodnim socialistom kot najmočnejši sku-
pini, dočim bi morali dobiti centrum, so-
cialni demokratje in komunisti, vsak po

enega podpredsednika. Da bi bilo tako se-
stavljeno predsedstvo popolnoma nezmožno
za vsako delo, o tem ni nobenega dvoma.

Mnogo se v političnih krogih razmotriva
tudi o vplivu, ki ga bodo imele pruske vo-
litve na položaj v državi. Z vso gotovostjo
se pričakuje, da bodo desničarske stranke
po nedeljskem uspehu narodnih socialistov
z vso odločnostjo zahtevale odstop
Brüningove vlade. Desničarski listi že da-
nes napovedujejo, da bodo narodni socialisti
skupno z ostalimi strankami nacionalne
opozicije zahtevali razpust državnega zbo-
ra in razpis novih volitev. Narodni socia-
listi računajo, da bi v tem primeru znova
ojačili svoje pozicije in dosegli zaželjeno
večino, s katero bi mogli prevzeti vso oblast
v državi.

Pred Braunovo demisijo

Berlin, 26. aprila. g. Prusko državno mi-
nistrstvo je sklenilo, da bo novi deželni zbor
sklicalo že na dan 24. maja. Ministrski
predsednik bo deželnemu zboru takoj prija-
vil svojo demisijo.

Berlin, 26. aprila. AA. Predsednik naci-
onalistične skupine poslancev pruskega
parlamenta je zahteval od predsednika pruske
vlade Brauna, da glede na izid volitev
na Pruskem razpusti sedanji pruski dežel-
ni zbor, čigar mandat poteče šele 25. maja,
da bi mogli novi poslanci pruskega naroda
takoj zasedati v deželnem zboru.

Avstrijski glasovi

Dunaj, 26. aprila. AA. Domala vsi avstrijski
listi, izjemši hackenkreuzerski organ,
imajo za rezultat pruskih volitev samo eno
besedo karakteristike: katastrofa. Listi pi-
šejo, da bodo izid volitev v Avstriji v
nemške deželne zbornice z navalom desničar-
skega radikalizma v germanski srednji Evro-
pi skrajno neugodno delovali na medna-
rodni položaj v Evropi.

Fašistične simpatije

Rim, 26. aprila. s. Fašistični tisk smatra
volilni izid pri pruskih deleznozbornih vo-
litvah za pričetek nove dobe v Nemčiji.
Po desetih letih moralne slabosti prve po-
vojne dobe je Nemčija sedaj postavljena
pred nove probleme. Hitlerjeva zmaga, me-
ni »Corriere della Sera«, more sicer še
povečati težave najbližje bodočnosti, ker
so zunanji sovražniki Nemčije še vedno
nezaupljivi, toda sreča je, da dosega Hitler
vse svoje uspehe korak za korakom, ker bi
mogli sicer postati mednarodni položaj
preko noči kritični. Italija »simpatizira s
Hitlerjevo stranko, ki hoče v Nemčiji ob-
noviti življenje. Italiji je na tem, da se
Nemčija polno ujeljava na mednarodnem
polju, kajti le tako bo mogla sodelovati
pri ustvarjanju nove dobe blaginje in na-
predka v Evropi.

Položaj v poplavljenem ozemlju

Vode nadalje padajo — Vihar porušil mnogo poškodovanih
poslopij — Deževje v Bosni je povzročilo nove, a
manjše poplave

Beograd, 26. aprila. p. Danes se je vršila
seja ministrskega odbora, na kateri so
razpravljali o ukrepih za podporo poplavl-
jenemu. Minister socialne politike g. Ivan
Pucelj je po seji izjavil novinarjem, da je
vlada odposlala v prizadete kraje 20 va-
gonov pšenice za prehrano beguncem, iz-
dala pa bo še tudi razne druge ukrepe, da
se pomaga težko prizadetemu prebival-
stvu. Prav tako je odpoval v poplavlje-
ne kraje delegat ministrstva socialne po-
litike in narodnega zdravlja, da izda vse
potrebne ukrepe, da se prepreči razne na-
lezeljve boleznim.

Po poročilih iz poplavljenih krajev se
položaj, razen v Bosni, ni izpremenil. Le
v Bosni so zaradi novega deževja zopet
vse reke narasle, zaradi česar grozi ne-
varnost novih poplav tudi ob Savi. V oko-
lici Sremske Mitrovice je divjal danes hud
vihar: prišlo je do manjših poplav, ker je
razburkano valovje pljusalo preko nase-
pov. Tudi nasipi so v nevarnosti, da se
porušijo. Razen tega je vihar v Sremski
Mitrovici porušil nadaljnjih 85 hiš, ki jih
je izpodjedla voda. Občinski svet je na svoji
seji sklenil oprostiti plačila vseh občinskih
davkov vse one, ki so bili od poplave pri-
zadeti.

Izid volitev na Koroškem

Celovec, 26. aprila. V občinskih volit-
vah na Koroškem je bilo po definitivno
znanih rezultatih izvoljenih: 981 socialnih
demokratov, 260 krščanskih socialcev, 318
narodnih socialistov, 1391 gospodarske
stranke, 219 kmečke zveze, 18 komunistov,
7 pristaev gospodarskega bloka, 1 Vele-
nec, 7 Heimwehrovcev in 205 Slovencev.
Govorci so torej ohranili svoje posestno
stanje.

Krvavi nemiri v Albaniji

Atene, 26. aprila. Po vesteh iz Alba-
nije je prišlo tam v poslednjih dneh do
resnih nemirov. V okolici Piškopije so
se spopadli uporni Albanci z orožniki.
Prava bitka je bila v selu Suhdolu. V
boju niso rabili samo pušk, marveč tudi
bombe. Nekateri hiše je ugonobil požar.
Spopadi so zavzeli zelo velik obseg in
orožniki so imeli 15 žrtev, deloma
mrtev, deloma hudo ranjenih. Bojev se
je udeležilo tudi civilno prebivalstvo.

Novi procesi pred fašističnim posebnim sodiščem

Rim, 26. aprila. Z. Pred izrednim fašistič-
nim sodiščem so se v soboto vršili štirje
novi procesi proti antifasistom. V prvem
sta bila sojena Giordano Patolongo iz
Trsta in Melhior Vanni iz okolice Firenz.
Oba sta bila obtožena, da sta nagovarjala
ljudi k upor. Patolongo je bil obsojen na
10 let, Vanni pa na 15 let.

V drugem procesu je bil sojen Teodor
Gatti, ki je žalil Mussolinija. Obsojen je
bil na tri leta ječe.

V tretjem procesu je bil sojen Marij De-
naucher iz Milj pri Kopru, ki je bil l. 1928.
konfirman, a je o priliki kratkega dopusta,
ko je obiskal bolnega očeta, zbežal čez me-
jo na Dunaj in v Pariz. Lani se je vrnil
in pričel delovati proti režimu. Aretirali
so ga v Kalabriji. Obsojen je bil na 7 let
ječe. O četrtem procesu ni bilo izdano ni-
kako poročilo.

Konferenca Male antante odgovorjena

Bukarešta, 26. aprila. Č. Konferenca so-
nanjih ministrov držav Male antante, ki
bi se morala vršiti 6. maja, je po poročilih
iz rumunskega zunanega ministrstva od-
govorjena od prvih dni julija. O razlogih od-
govorite se ni bil izdal uradni komunikat,
politični krogi pa domnevajo, da je kon-
ferenca odgovorjena z namenom, da se za-
ključijo posvetovanja v Zenevi in Lau-
sanni.

Notranje posojilo zagrebske občine

Zagreb, 26. aprila. n. Danes je gospo-
darski odbor ministrskega sveta razpra-
ljal o prošnji zagrebskega mesta za razpis
mestnega notranjega posojila. Po pojasni-
lih ministra dr. Šrklju je komisija poso-
jilo odobrila v maksimalnem znesku 100
milijonov dinarjev. Pogoje bo določil fi-
nančni minister v skladu s predlogi, ki so
jih predložili zagrebski mestni svet in za-
stopniki zagrebskega gospodarstva. Ured-
ba finančnega ministra o razpisu posojila
bo izšla v par dneh.

Avtomobilska nesreča pri Postojni

Trst, 26. aprila. Z. V razdrtjem pri Po-
stojni se je zgodila huda avtomobilska ne-
sreča. Krožek dalmatinske fašistične sku-
pine pri Sv. Jakobu v Trstu je priredil
izlet v Postojno, kjer so imeli fašisti pro-
pagandno zborovanje. Dvajset oboroženih
fašistov se je res odpeljalo s tovornim av-
tom, ki ga je vodil šofer Mognone. Ko so
prispele do Razdrtega, kjer je cesta v zelo
slabem stanju, je šofer izgubil kontrolo
nad vozilom. Avto se je zalcel ob mej-
nik kraj ceste in se prevrnil. 19 fašistov
je bilo pri nesreči ranjenih, trije med njimi
težko.

Pravilnik k taksnemu zakonu

Beograd, 26. aprila. AA. Finančni mi-
nister je na podlagi 11. 8. zakona o izpre-
membah in dopolnitvah v taksnih zakonih
z dne 25. oktobra 1923 predpisal izpre-
membe in dopolnitve pravilnika za izvr-
šitev zakona o taksah.

Znižana vožnja za poset inozemskih veleseimov

Beograd, 26. aprila. AA. Z odlokom
generalne direkcije državnih železnic je
dovoljena polovična vožnja pri povratku
obiskovalcem veleseimov v Barju. Popust
velja od 2. do 24. septembra, veleseimov v
Libercu na Češkoslovaškem od 9. do 22.
avgusta, nadalje za 23. mednarodni vele-
sejem od 4. do 12. septembra na Dunaju.

Naši kraji in ljudje

Ivan Mihelčič — žrtev katastrofe

Kako se je primerila avtomobilska nesreča pri Stadionu

Ljubljana, 26. aprila.

Z magistrata je zaplapolala črna zavesa. Občinski svetnik g. Ivan Mihelčič, o čigar usodni nesreči smo včeraj poročali, je izdihnil kmalu potem, ko so ga z reševalnim avtom prepeljali v bolnico. Tragična novica je vzbudila splošno sočustvo, pa tudi dovolj uganjane o vzroku tako usodne avtomobilske katastrofe.

Kakor pripoveduje lažje poškodovan 26 letni Ivan Mihelčič mlajši, so se odpočili z avtomobilom znamke Chevrolet v registrirano številko 2358 nekako ob 16. od doma proti Kamniku. V vozu so bili poleg Ivana, ki je šofiral, oče, 6letna hčerka Franciska, hči posestnika iz Dražgoše Cirila Schmitova, ki je zaročenka Mihelčiča mlajšega, starejša hčerka Mihelčiča Marija in njen zaročenec trgovec Eric Preve iz Prezida pri Ceburu. Vračali so se proti Ljubljani okrog 21. ure. Avtomobil, ki je sicer že precej izrabljen, saj je prevozil že skoraj 64.000 km, je tekkel brezhibno. Ivan Mihelčič ml. je vozil s hitrostjo kakih 40 do 50 km na uro.

Nesreča je nastopila prav nenadno. Kakor pravi Mihelčič mlajši, mu je privozil v bližini Stadiona nasproti neznan avtomobilist z odprtimi žarometi, katerih luč ga je močno zasleplila. V tem je zavozil preveč na desno. Naslednji hip je že začutil silovit sunek. Izgubil je oblast nad volanom, kajti zadal je v občestni kamen. Sunek je vrgel vozilo na hodnik, naslednji trenutek pa ga je poglodel v roku do drugega, kakih 9 m oddaljenega občestnega kamna, kjer je voz ponovno zasul. Katastrofa je bila tu... Potniki so v roku odleteli iz voza in treščili na trdo cesto, kjer se je trenutek zatem začelo pretresljivo vpitje. Kakor po čudežu je bil Mihelčič ml. ranjen samo lažje na obrazu, dočim si je Eric Preve obrazil roko, mala Franciska je obležala samo z lažjimi poškodbami, enako tudi Cirila Schmitova. Toda oče Ivan Mihelčič in hčerka Marija sta priletela na tla tako nesrečno, da sta obležala negibna. G. Mihelčič je imel na čelu globoko rano, obenem pa so mu izstopile oči in je pričel bruhati. Hude notranje, a lažje zunanje poškodbe je dobila hčerka Marija, ki je enako bruhal.

Na kraj nesreče sta takoj prispela trgovci g. France Kham, ki je vozil za Mihelčičevim avtomobilom, in pa poslovođa g. Oto Klemenčič, stanujoč na Miklo, šiščevi cesti 17. Skoro istočasno so prihili, opozorjeni po klicanju, tudi gostilničar Kovačič ter nekaj drugih pasantov. Prenesli so očeta in hčerko Marijo do gostilne, nakar so s stražnice telefonirali po reševalni avto, da je prepeljal v bolnico Ivana Mihelčiča starejšega, hčerko Marijo, sina Ivana in Frice Preve. Slednja dva sta bila po zdravniškem pregledu odpuščen v domačo oskrbo, nesrečnega Ivana Mihelčiča pa je medtem smrt rešila trpljenja, dočim je hčerka Marija ležala vso noč in skoro ves dan v nezavesti. Vendar pa se je njeno stanje danes precej izboljšalo in nikakor ni izključeno upanje, da bo ostala pri življenju.

Blagopokojni Ivan Mihelčič je bil sila simpatičen in pri vsej svoji skromnosti zelo ugleden mož. Doma je bil z Vrha pri Sv. Trojici, kjer se je rodil 1875. V Ljubljano je prišel že kot mlad fant in je bil v službah kaj priden in ukažen. Pri mestni elektrarni je služboval 25 let. Kot elektrotehnik se je nato osamosvojil in si z vzorno pridnostjo in solidnostjo ustvaril lepo uspešnost podjetja. Zadnja leta je vodil obrt skupno s sinom Ivanom. Že leta 1927 je bil izvoljen na kandidatski listi naprednega bloka v občinski svet. V ostalem se je podjetni mož udeleževal veliko v obrtniških pokretnih ter je bil dolga leta načelnik Zveze obrtnih združenj in podpredsednik novega društva jugoslovanskih obrtnikov. Dalje je bil načelnik zadruge elektrotehnikov in sploh izobren obrtniški organizator, ki si je pridobil za ta stan neveljavljivega zaslug. Požrtvovalno se je udeleževal tudi v Sokolstvu ter je bil član uprave Sokola II. Poznan pa je bil tudi v okolici mesta, kjer je bil član raznih društev, posebno priljubljena pa mu je bila Rožna dolina, kjer je stanoval prej dolga leta in kjer se je posebno brigal za olepšavo kraja. Bil je član rožnodoškega Olepševalnega društva, ki ga je po izselitvi v mesto počastila s podelitvijo častnega članstva. Pogreb blagega pokojnika bo v sredo ob pol 17. izpred bolniške mrtvašnice. Ohranili bomo vrliga moža poštenjaka v najčistnejšem spominu.

Blaga mamka

Ljubljana, 26. aprila.

70letnica praznuje vzorna slovenska žena, gospa Marija Bečeva, rojena Gorančeva, ki biva na Emonski cesti št. 2. Spomni ji hiti daleč nazaj v preteklost. Ustavlja se pri rani mladosti, ki jo je preživljala v domačem kraju pod vinskih

goricami v Mokronogu, šaljiva sama med šaljivi Dolenjci. Brezskrbnosti pa je bil kmalu postavljen mečnik, kajti po 19letno je prišel vzorni življenjski tovariš, upravnik deželne naklade g. Josip Bove, ki je popeljal brhko soprogo nedaleč stran v Skočjan, pozneje pa v Zalog, v Zim, na

Vače in v Semič, kamor je bil pač postavljen po službeni potrebi. Rodilo se je šest otrok. Koliko truda in skrbi, požrtvovalnosti in prečutih noči je bilo treba, o tem ve samo zlato materinsko srce.

Ampak jubilancka je ostala vedra, polna življenjske sile in odločnosti. Znala je gledati življenje od prave strani. Pripravljena vedno na borbo, je zmagovala vse težkoče tudi tedaj, ko jo je zadel po 25letnem srečnem zakonu prebridek udarec, ko

Umor Matije Tivadarja pojasnjen

Orožniki so aretirali štiri delavce in pokojnikovo ženo

Maribor, 26. aprila.

V Grušovi sta živila posestnik Matija Tivadar in njegova žena Marija že dalj časa v velikem sovražstvu, od kar je lani prodala žena svojo polovico posestva nekemu Francu Klobasi. Zato so bili hudoprepri pri Tivadarjevih na dnevnem redu. Tudi sta se vedno takorila in je imelo mariborsko civilno kakor kazensko sodišče precej opravka z njima. Vsa okoličarja je vedela, v kaki razprtiji živita Tivadarjeva in sosedje shutili, da to ne bo rodilo dobrega konca.

V ponedeljek rano zjutraj so našli v Grušovi, približno 600 m od Tivadarjevih od pešpoti Tivadarja mrtvega. Globoko rane na glavi so pričale, da je mož umrl nasilne smrti. Par metrov stran od njega

je smrt ugrabila moža v najlepši dobi. Ostala je sama z neprekrbljenimi otroki, za katerih napredek je vložila vso svojo silo. Nadaljevala je z vzgojo otrok v pravem narodnem duhu z veliko materinsko požrtvovalnostjo in samozatajevanjem. Otroci žive štirje: gospa Josipina je poročena Mufichova in živi v Kaliforniji, inž. Ladislav je tehnični svetnik banske uprave, požrtvovalen narodni delavec in starosta Sokola I., Albin je uradnik na univerzi, Josip pa dimnikarski mojster v Šiški. Ljubezne za ljubezen znajo vračati svoji preljubi mamki. V krogu svojih bo tako preživela jubilancka presrečne ure nekaljene sreče, ki naj narastejo še v dolga, dolga leta v zdravju in veselju do skrajnih meja človekovega življenja!

ZOBNA PASTA

Fin prah, kot najfinejša moka se predelava. v ODOL-zobno pasto. ODOL-zobna pasta čisti dobro in varuje Vaše zobe.

V silobranu je ubila napadalca

Žalosten dogodek v Savinjski dolini, posledica stare mržnje

Celje, 26. aprila.

Snoči se je zgodila pri Sv. Jederti, občini Gotovlje pri Zalcu v Savinjski dolini, pretresljiva tragedija, pri kateri je izgubil življenje tamkajšnji posestnik Ivan Turnšek, vulgo Spiler. Žalostni dogodek se je odigral takole:

V nekem sporu preteklega leta sta prišla v prid Turnškemu nasprotniki pred sodiščem tudi 43-letni čevljar Stefan Vitrih in njegova istotoliko stara žena Antonija, stanujoča pri Sv. Jederti, kjer imata v namenu Domenovo kajžo. Od tedaj je nastalo med Vitrihoma in Turnškom smrtno sovražstvo, ki se je vedno bolj stopnjevalo s pogostimi brutalnimi nastopi Turnška v Vitrihovim stanovanju. Tako je prišel tudi letos 4. marca Turnšek vinjen k Vitrihovi in ju napadel. Pri tem je obdelal precej slabotno Vitrihovo ženo tako hudo, da je obležala in se je morala dalje časa zdraviti v postelji. Za to dejanje je bil Turnšek obsojen na 6 tednov zapor, ki bi ga bil moral nastopiti danes. Turnšek je zaradi tega kahal v sebi hudo jezo na zakonca Vitriha in je na tistem tuhtal, kako bi se maščeval. Pretekli petek zjutraj je snet prišel k obema zakoncem in ju dejansko napadel. Iz strahu pred njim sta se Vitrihova vse naslednje dni zapirala v svoji hiši in se nista upala na prost.

Snoči ob črti na 19. pa je prišel Turnšek spet vinjen k Vitrihovima in se brez voja nadaljnega dejanskega lotil slabotne in gluhega Stefana Vitriha. Premetaval ga je nekaj časa po izbi in mu pri tem raztrgal rokav suknjice. Vitrihova žena Antonija je

v bojzani za svojega moža pograbila pest popra in ga vrgla Turnšku v oči. To je Turnška še bolj podvilo, ker je trpel hude bolečine v očeh in mu je bil onemogočen vid. Planil je na slepo proti Vitrihovi, ki pa je urno zgrabila v kotu stoječo veliko sekuro in udarila s topim delom Turnška dvakrat po levem in desnem senu, da se je na mestu zgrudil. Ko pa je skušal po kratkem času spet vstati, ga je Vitrihova še večkrat močno udarila s sekuro po glavi, z dvema udarcema pa ga je pomagal potolči tudi njen mož. Ko se Turnšek ni več gnil, ležal v veliki mlaki krvi na umazanih tleh, sta oba zakonca mirno odšla na cesto in nekaterim sosedom povedala, kaj sta storila. Sosedje so odhiteli v hišo in prenesli nezvestnega Turnška na Vitrihovo posteljo, obenem pa so poklicali orožnike in banovinskega zdravnika dr. Ločniškarja iz Zalca. Ta je ranjenca obvezal in mu nudil vso potrebno pomoč, toda zaman. Turnšek je danes ob 4. zjutraj podlegel absolutno smrtnim poškodbam.

Danes popoldne je odšla v mrtvašnico v Gotovljah sodna komisija iz Celja in je bilo Turnškovo truplo obducirano. Vitrihova je bila aretirana in se nahaja začasno še v občinskem zaporu v Zalcu. Svoje strašno dejanje mirno priznava in se zagovarja s silobranom. Pokojni Turnšek je bil baje precej nasilne narave in je bil že 17-krat kaznovan zaradi raznih sličnih dejanj. Iz istega vzroka je bil tudi ločen od svoje žene. Grozna drama je vzbudila v vsej dolini veliko razburjenje.

Slovenski Ahasver med Eskimi

New York, aprila.

Nedavno je predaval v New Yorku slovenski rojak Karel Planinšek o Eskimih. S svojim predavanjem je povedel poslušalce daleč na sneženi sever in je pokazal več slik, ki jih je sam posnel v krajih večnega snega med Eskimi. Pripovedoval je, da Eskimi stalno potujejo in niso nikdar dalje časa na istem mestu. Preživljajo se s sirovim mesom severnega jelena, severnega medveda in morskega psa. Ognja ne poznajo.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove grenčice«, če ga popije vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesa. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefova voda« tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake nepravilike. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

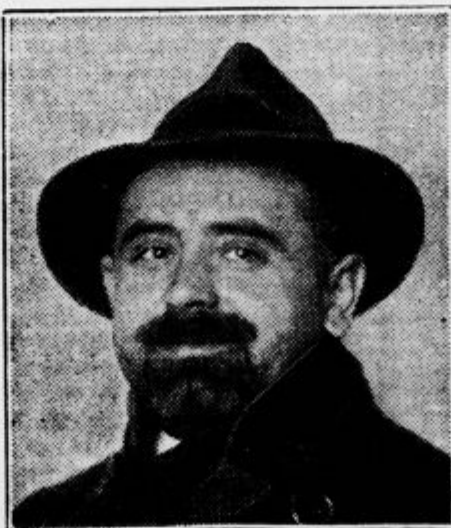
Planinšek se je šele nedavno pripeljal s čolnom iz najsevernejših krajev v New York Potovanje je trajalo tri leta. Po raznih rekah, jezerih in po morju je prepotoval nad 10.000 milj. V predavanju je povedal, da se je rodil v Mehiki, kamor je njegov oče prišel s cesarjem Maksimilijanom. V severni Kanadi se je poročil z Eskimko, ki mu je rodila hčerko in sina. Obz je privedel s seboj. Žena pa mu je že pred štirimi leti umrla. Planinšek, ki za silo govori slovenski jezik, ostane nekoliko časa v New Yorku in bo o svojih doživljajih predaval tudi v Slovenskem domu v Ridgewoodu.

Se letos se bo Planinšek, kakor je sam dejal, odpravil zopet na skrajni sever. Tam je po njegovih besedah vse zanimivejše življenje kakor v New Yorku. Če bo srečno dospel tja, se bo še oglašil slovenskim listom.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Pred premiero „Lede“

»Leda« Miroslava Krleža spada v veliki, morda še nezaključeni ciklus o Glembojevih. Osrednje delo tega cikla so »Gospoda Glembojevi«, drama, ki si je pridobila v Ljubljani uprav izredno popularnost; desno in levo dramatsko krilo, če smemo tako reči, pa tvorita drami »V agoniji« in »Leda«. Iz pravkar izišlega prvega zvezka zbranih spisov Miroslava Krleža, ki jih je pričelo

izdajati zagrebško založništvo »Minerva«, šele posnemamo vso veličino Krležine zasnove. Knjiga »Glembojevi« vsebuje za sedaj poleg omenjenih treh dram sedem novel v prozi; vse so fragmenti nenapisane velikega romana, ki naj bi bil za Hrvatstvo, kar sta za Francoze Balzacova »Človeška komedija« in Zolajev ciklus o rodbini Rougon-Macquartov hkrati. Ta velika zasnova je ostala razdrobljena; posamezni deli so

se Krleža kar razrasli v drame, medtem ko so ostali običajni v novelističnih oblikah, ki pa vse razodevajo konstruktivske linije velikega romanovega cikla.

»Leda« po svoji dramatski sili ne dosega »Gospode Glembojevih«, vendar tudi iz te »ljubezenske igre v štirih dejanjih« odseva Krležin dramatski talent, ki mu zlasti v umetnosti dialoga ni enakega v vsej jugoslovanski dramatik. »Leda« se odigrava na eni stranski veji velike glembojevske rodbine. (Naj mimogrede omenimo, da je omenjena knjiga »Glembojevi« opremljena z genealoško karto Glembojevih, kar spominja Zolaja v romanu »Le docteur Pascal«). Glembojevo kri predstavlja v »Ledi« vitez Oliver Urban, bivši svetnik pri cesarskem in kraljevem avstro-ogorskem poslanstvu v Sanktpetersburgu. Urban je fini svetnik glembojevske dekadence: svetski človek z izkušeno salonsko kulturo, esteti, ki se po katastrofi svoje kariere, sredi splošnega poveljnega propadanja starih vrednot, preživlja s pisanjem kritik in blankov o sodobni likovni umetnosti. V »Ledi« ga vidimo kot postarjega, a še vedno prizadetega kavalirja stare šole, dekadentnega uživalca, ki je živ kontrast še robustnemu, po grudi dišečemu veleindustrijalcu Klanfarju, predstavniku nove plasti meščanske družbe. Drugi predstavnik meščanstva je akademski slikar Avrel, ki zida svojo hišo in ima poleg žene še razmerje s Klanfarjevo Melito in mlado pleesalko Ledo; po slednji je igra dobila naslov, čeprav Leda v nji ne nastopa. Avrel je drugi, bolj kultiviran, estetski tečaj meščanstva. Klanfarjeva žena Melita in Avrelova žena Klara sta dve gosp. Bovyarjevi, gledani s perspektive povojnega sveta z vso zapleteno problematiko današnjih družabnih in moralnih nazorov.

Dejanje »Lede« se odigrava v karnevalski noči, ko se pod pritiskom vnanjih okoliščin zgosti zakonsko nezadovoljstvo Melite in Klare v gorjupno zagrenjenost, ki si išče ventil. Melita, malce izživeta in histerična, žena, ki je svojo plemiško kri iz rodu Szlangonov - Szlangonovskih zapisala bogatemu plebeju Klanfarju, je vsa v ognju načrtov, da pobežne s slikarjem Avrelom v Italijo, vendar je to ne moti, da ne bi (v začetku dejanja) preživela casanovske galantnosti z duhovitim vitezom Urbanom. V prvem dejanju prisostvujemo zakonskemu prepriju v Klanfarjevi hiši, ki izbruhne v trenutku, ko Klanfar odhaja na pogreb svoje matere. Slikar Avrel pa nima nič kaj pretiranih načrtov v Melito; bolj se briga za svojo novo hišo in za malo Ledo, ki razvešuje njegovo srce in mu inspirira domiselnost. Drugo in tretje dejanje se odigrava noč v Avrelovem stanovanju, kjer vitez Urban z enakim žlahtnim užikom prisostvuje zakonskim krizam Avrelove žene Klare in si jo takisto vzame, opajajoč se s svojim slikarskim estetičizmom in s sanjarjami o daljni Kanadi, kjer bo dobil službo stewarda in tako zaključil katastrofo svoje kariere. Med temi sitimi in naveličanimi meščani, ki kljub svoji očitni spolni promiskuiteti rešujejo neke fine otenke hlinjene morale in si na njih lomijo vrat, se razvije ljubezenska igra, katere rezultat je ta, da se Avrel osramoti, Melita pa preveri, da ji je Klanfarjev dom še najudobnejše zavetišče.

Moč te Krležine drame ni tolikanj v vsebini, kolikor v situacijah in zlasti v duhovitem dialogu. Brez dvoma pa tudi »Leda« prekaša marsikaj tuj dramatski produkt, ki se kajkrat blešči samo od naših iluzij, varjivo se oklepajočih vsega tujega.

ALI ŽE VESTE za GLOBOKO ZNIZANE CENE

v Elitnem kinu Matici

Parketni sedeži

(prej 15 Din) sedaj 10.— Din

Rezervirani sedeži

(prej 18 Din) sedaj 12.— Din

Balkonski sedeži

(prej 18 Din) sedaj 12.— Din

Ostali sedeži 6.— in 8.— Din!

Najlepši filmi na najboljši svetni aparaturi!

Najcenejša in najboljša zabava!

Posečajte v čim večjem številu

Elitni kino Matica

Tel. 2124

Tel. 2124

Kulturni pregled

Koncert pianista Noča

Ljubljana, 26. aprila.

Pianistični koncerti so postali pri nas — pa menda že tudi drugod — redkost. Današnja doba ne prenese več rada tako nerazburljivih prirediteljev in malo jih je, ki morejo svoje misli toliko zbrati, da lahko mirno in uravnoteženo, kakor je za to pač treba, slede solističnim koncertom. Zato so ljubitelji glasbe tudi to pot skeptično presojali položaj in stavili dokaj neugodne prognoze glede obiska Nočevega koncerta. No, vžemite temu se je posrečilo pianistovi reputaciji, da je zbrala dokaj lepo število ljubiteljev klavirske glasbe in pianistove umetnosti. Koncert pa je bil tudi eden najbolj posrečenih, kar jih je doslej pianist Noč dal v našem mestu.

Ze spored sam je bil odlično izbran. V štirih koncentriranih točkah je podal vzorna in redkeje izvajana dela klasikov Bacha, Mozarta, romantičnih skladateljev (poleg Chopina). V središču zanimanja je stal nedvomno Bachov orgelski koncert v C-duru, ki ga je priredil za klavir sam pianist. Priredba je odlična, virtuozna, spisana svedba pianistu samemu prav na rokoc. Skladba sama je monumentalna, ogromna v obeh končnih stavkih, zamaknjena v srednjem delu. Bila je interpretirana, kakor da je vilita iz bronu in pianist je imel z njo zaslužen trijumf. Ostala prva polovica sporeda je navajala dramatično Brahmsovo E-dur rapsodijo ter ljubko Mozartovo A-dur sonato z varijacijami, v kateri je Noč dokazal,

da mu ne leže le levje geste, temveč tudi nežnoizrazne, fine melodične linije, ki jih je pri tej skladbi znal izredno tankoslušno izklesati. — Chopin je bil zastopan z redko izvajanimi »Ecosseases« ter dvema etudama, Glinka z uspejo, dasi malo salonsko Balakirjevlevo priredbo pesmi »Škrjanček«. Zelo zanimiva in pianistično jako spretno pisane so Tajčevičeve skladbe »Balkanski ples«. Vse različne melodične in ornamentalne značilnosti naše južne glasbe so v njih izražene v kratkih, konciznih oblikah. Poljski skladatelj Roderik Laburnski je prispeval efektne fantastične ples, Bolzar Panč Vladigerov pa zanosit Fox-trott, s katerim je bil oficijelni del sporeda zaključen. Nenehajoč aplavz publike pa je zahteval še dodatke in Noč si je izbral za ta del sporeda Rameau - Godovskega »Tamburino«, Chopinov ges-dur etudo in istega skladatelja ges-dur valček.

Noč je svojo tehniko od zadnjega samostojnega koncerta dalje izredno razvil in izpopolnil, tako da dosega odlično višino. Obenem je njegovo prednašanje tako jasno in melodično izrazu skladb tako pravično, da dobi vsako delo takoj jasnost in okroženost, ki je za razumevanje pri občinstvu potrebna. Ni čuda, da je odlična publika, ki je posetila ta koncert, z naraščajočim zanimanjem sledila izvajanju sporeda in pianista, ki je ogromen spored obvladal odlično in z lahkoto, nagajala s stopnjevanjem odobravanjem. Poklonjenih je bilo tudi veliko število šopkov.

L. M. S.

Iz življenja in sveta

Izumiteljska stroka v krizi

Avstrijski patentni urad je izdal pregled o vseh patentih, ki jih je imel zabeleženo do konca lanskega leta. Ta pregled je zelo zanimiv, ker kaže z vso jasnostjo, kako se današnje težko gospodarsko stanje uveljavlja čedalje trše tudi v izumiteljski stroki.

Tako je moral urad lansko leto zavrniti 311 prijav, ker prijavitelji niso imeli denarja za plačilo prve letne pristojbine. To pomeni, da je 311 ljudi, ki je moglo žrtvovati pol svojega življenja za svojo idejo — vseeno ali je bila ta ideja sposobna epohalnih prevratov ali ne — omahnilo tako rekoč tik pred ciljem. Število tahšnih odbitih izumiteljev pa narašča od leta do leta in je zadnje leto odneslo rekord.

Se huje je v drugem oziru: 3708 patentov, več nego v vsakem prejšnjem letu, je izgubilo svojo veljavo, ker ljudje niso imeli denarja, da bi plačali tekočo letno pristoj-

mino. Tu je šlo torej za izume, ki so se večinoma že izkoriščali. Dočim je nadalje l. 1929. 661 lastnikov patentov prosilo za črtanje tekoče pristojbine, jih je bilo lanske leto že 997.

Da živimo v dobi elektrike in ne več parnih strojev, kaže rubrika, iz katere izvira, da je bilo med lanskimi novimi prijavljenimi 1662 takšnih, ki spadajo v elektrotehnično stroko, in samo — 67 iz parne stroke. Za elektriko figurira rubrika »instrumenti« (vsakovrstno orodje) s 422 prijavami na drugem mestu, rubrika vozil s 418 prijavami na tretjem mestu, gospodinjstvo orodje s 368, higiena s 324 prijavami — strelno orožje, naboji itd. pa od l. 1926. s 60 prijavami. Vseh patentov, ki jih drži urad v evidenci, je okrog 20.000, med temi je približno polovica inozemskega izvora.

Mandžurija proti kitajskemu politiku

Wellington Koo,

kitajski član študijske komisije Društva narodov, ki mu je Mandžurija zapretila z justifikacijo, ako prestopi mejo neodvisne Mandžurije.

Marlena Dietrich in njen režiser odpuščena

Ameriški listi so pred nekaj dnevi objavili vest, da sta se filmska igralka Marlene Dietrich in njen režiser Sternberg sprla zaradi neke vloge, ki jo je Sternberg hotel vsiliti Dietrichovi, ta pa jo je odklonila, češ, da se ne prilega njenim zmognostim. Spor je moral biti zelo oster, zakaj najnovejša poročila iz Los Angelesa vedo povedati, da je filmska družba Paramount odpustila Dietrichovo in Sternberga, ne da bi jima bila poprej naznani la prekinjenje pogodbe.

Zamorski kolodvor

Kolodvor Waterloo na Sierra Leone obali v zapadni Afriki.

Zavojevanje Pontinskega močvirja

Kdor potuje po Italiji, o Pontinskem močvirju običajno ne izve mnogo. Če potnika zanese pot na železnico od Rima do Neapolja ali pa na krasno avtomobilsko cesto, ki vodi po stari Apijski cesti proti jugu skoraj 60 km v ravni črti skozi močvirja vidi z železnice ali avtomobila le mimogrede to čudno in zgodovinsko pokrajino, ki so jo nekdaj imenovali žitnico Rima. Že v starem veku je ta ogromna ravan propadla in se končno spremenila v največje močvirje v Evropi. Zaradi nevarnosti močvirjske mrzlice in ogromnih množic tamkaj živečega komarja »anofel«, ki prenaša to mučno bolezen, so se pričeli ljudje ogibati teh krajev, odkoder je pretila nevarnost bolezni celo vsej rimski ravnini in tudi mestu Rimu samemu.

Proti severovzhodu zapira Pontinsko močvirje, ki meri približno 80.000 ha, visoke gore Monti Lepini in Monti Ausoni. Medtem ko se razprostira proti jugozapadu med morjem in močvirjem široka peščena sipina, ki ovira odtok z gora prihajajoče vode in zaradi tega povzroča močvirnost. Pokrajina je brezupno pusta in se prav na jugu konča pri tkzv. rtiču Circe. Šigar skoraj 500 m visoki skalnati vrhovi mole iz morja kot čudežni modri otok.

Prvi večji poskus za osušitev Pontinskega močvirja beleži zgodovina proti koncu 18. stoletja v dobi papeža Pija VI. Tehnična sredstva takratnih časov pa za tako ogromno delo niso bila zadostna, tako da je ostalo nekončano. Treba je bilo počakati na moderno dobo in njene dovršene tehnične naprave, s katerimi se je pred štirimi leti znova začelo delo z uspehom. Načelnik italijanske vlade Mussolini je se z energično roko lotil tudi rešitve tega problema, ki je za povzdigo italijanskega poljedelstva ogromnega pomena. Dan pred Božičem 1928 je izšel ukzv. Mussolinijev zakon o finančni podlagi za ogromno bonifikacijo s pomočjo države. Delo v Pontinskem močvirju se je v zadnjih mesecih kljub splošni gospodarski krizi zelo poživilo. Osušitev in delno obdelovanje Pontinskega močvirja je največje bonifikacijsko delo v Italiji, ki zaradi istočasnega zatiranja močvirne mrzlice ni samo največje melioracijsko, temveč v pravem pomenu besede tudi plemenito humanitarno delo. Delo, ki ga morajo v teh krajih opravljati delavci, ni lahko. Sem in tja morajo stati do kolena v vodi; najhujši sovražnik pa je mrzlina, ki ji skoraj nihče ne uide. Delo je seveda organizirano, tako da se delavcem kar se da olajša bivanje na teh zapuščenih in nezdruhljivih tleh. Do pred kratkim so ti sužnji človeške volje in denarja prebivali po slamaatih kolibah, ki se niti malo niso razlikovale od človeških prebivališč sredi Afrike — nekaj jih stoji še danes —, sedaj pa so jim začeli pod-

Atilov grob

Že dolgo so menili, da mora biti Atila, kralj Hunov, pokopan nekje na Gornjem Avstrijskem, in ni manjkalo ljudi, ki so njegov grob tudi iskali, tem bolj, ker je staro izročilo velelo, da so ga zagrebli obenem z neznanskimi zakladi, v treh krstah iz čistega zlata, srebra in železa.

Vse kaže, da bo zaslovel kot srečni najditelj dolgo iskane grobnice poštni ravnatelj Bindenberger iz Auroslmünstra. V bližini tega kraja so že pred časom našli sledove hunskega grobišča, ki ga je Bindenberger sedaj preiskal. Našel je v njem nekaj zlata in srebra, drugače pa samo ostanke človeških in konjskih okostij ter orožja. To bi se zlagalo z navedbami, da so Huni ob Atilovem pokopu žrtvovali konje in ljudi, ki naj bi ga spremljali na onem svetu. Neka ohranjena karta iz 5. stoletja navaja na tem mestu hunske taborniške.

Vest o Bindenbergerjevih najdbah se je že tako razširila, da so ameriški listi poslali svoje poročevalce v Auroslmünster. Ali predstavljajo te najdbe res to, kar misli Bindenberger, to bodo pa skušali ugotoviti arheologi, ki so že začeli svoje delo.

Z nedeljskih volitev v Berlinu

Zgoraj: Hitlerjev povratek za agitacijskega potovanja na letališče Tempelhof. — Spodaj: pruski ministrski predsednik Oton Braun pred svojim volilnim lokalom.

Nenavaden zakon

V Budimpešti je bila te dni sklenjena nenavadna poroka. 31-letni italijanski markiz Dimitrij Imperiali se je oženil z angleško plemkinjo lady Dorothy Baker, ki je 24 let stara od njega. Lady Baker je bila gost angleškega poslanika v Budimpešti, ženinov stric markiz Imperiali pa je bil svojčas italijanski poslanik v Londonu in je zdaj fašistični guverner v Firenzi. Lady Baker velja za eno najimovitejših Angležinj. Njeno premoženje cenijo na 800 milijonov pengő.

Ženin in nevesta sta se seznanila pred nekaj leti na francoski rivieri. Markiz Imperiali pa je bil oženjen in je moral premostiti precejšnje težave, da se je mogel poročiti z angleško plemkinjo. Prosil je za odpust iz italijanskega državljanstva in si je pridobil madžarsko državljanstvo. Ker pa ni šlo drugače, se je dal adoptirati od upokojenega madžarskega državnega uradnika Horvatha v Budimpešti. Horvath je prejel za posnovljenje nagrado v znesku 700 pengő. Markiz je svoji prvi ženi izplačal 10 milijonov lir odpravnine, denar pa je dal pripisati na ime svojega sina. Markiz in lady sta takoj po poroki odpotovala iz Budimpešte.

Mongolske znamke

Mongolija dobi lastne znamke, in sicer jih bodo natisnili v Moskvi.

jetniki graditi trajna in dostojna stanovanja. Razen s kinom in zdravimi stanovanji zatirajo malarijo najbolj uspešno s tem, da v stoječih vodah sistematično uničujejo milijone komarjev ličink. Vodo zastrupijo s tkzv. »pariškim modrilom«; prej so uporabljali za to cestni prah, ki pa ga je sedaj, odkar se je via Appia spremenila v asfaltilirano avtomobilsko cesto, zmanjkalo.

Navadni delavci v Pontinskem močvirju služijo sedaj — po povišanju mezd s 3. aprilom — povprečno 15.20 lir (okoli 45 Din) dnevno; mlajši delavci dobivajo 10.40 (okoli 30 Din), ženske pa 8 lir (okoli 23 Din). Bolje so plačani zidarji, ki morejo dnevno doseči mezdo do 22 lir (65 Din). Te mezde so v splošnem precej višje kot povprečni delavski zaslužek po Italiji. Na delo prihajajo iz raznih italijanskih pokrajin in so prav veseli, da so ga v tej krizi sploh dobili. Trenutno je v Pontinskem močvirju zaposlenih okoli 18.000 delovnih moči; v poletnih mesecih se to števílo zaradi večje nevarnosti za okuženje z malarijo zniža na komaj 3000.

Pontinsko močvirje ni veliko skupno močvirje, temveč deloma pokrito z gozdovi, deloma gole kot puščava deloma pa pokrito z jezeri, ki jih samo šibke zemeljske plasti ločijo od morja. Ob enem izmed teh jezer pri Foglianu leži sredi krasnega in skoraj tropičnega rastlinstva lovski grad, ki je bil nekoč last vojvode Sernone. Ta kočček zelenega sveta napravi na

Deseta olimpijada v Los Angelesu

Francoska, španska in nemška prodajalka olimpijskega odbora v Los Angelesu, kjer je naročenih že mnogo vstopnic iz vseh krajev sveta.

Skrivnostna Atlantida

Nemški raziskovalci, ki so križarili več mesecev po Atlantiku na posebnem, strokovno opremljenem parniku »Meteor«, so se vrnili v domovino. Nabrano gradivo jim je dovolilo nastopiti z novo teorijo o nahajališču skrivnostne šeste celine.

Atlantida, kakor se navadno imenuje od Platonovih časov, je postala žrtev neke prazgodovinske katastrofe in je morala ležati v bližini sedanjega Azorskega otočja, ki so baje ostanke njenih najvišjih hribov, ki štrlijo nad morskno gladino. Dolgo in natančno raziskovanje oceanskega dna okrog Azorske skupine je znanstvenikom

dovolilo sestaviti zemljevid nekdanje Atlantide. Izkazalo se je, da odgovarja Platonovemu popisu in najstarejšim poznanim klasičnim zemljevidom. Strahoviti potres, ki je povzročil pogibelj Atlantida, se je moral dogoditi okoli 9.500 pred Kr.

Narodopisna raziskovanja so prepričala nemške znanstvenike, da moramo samo med Abesinci iskati neposrednih potomcev nekdanjih Atlantov. Tudi to mnenje odgovarja Platonovi navedbi. Platon je imenoval namreč oni del severne Afrike, kjer je zdaj Abesinija, kolonialno področje Atlantskega imperija.

Elektrika v boju z vlomilci

V Budimpešti se zadnje čase zelo množijo vlomi v blagajne in napadi na banke po ameriškem vzorcu. Tako so n. pr. pred dnevi vdrli zakrinkani banditi v podružnice dveh velebank, kjer so se polastili večje vsote gotovine.

Zato so ravnateljstva bank sklenila, da morajo imeti vsi blagajniki pri okencih za izplačevanje denarja samokrese Brownin-govega tipa. Poleg tega se bo pri zasledovanju zločincev uporabljal električni tok. Neki tehnik je ponudil bankam v odkup posebno električno mrežo, ki loči blagajnika od občinstva. V trenutku, ko se bandit dotakne mreže, ga usmrti elektrika. Blagajniki bodo proti tej nevarnosti za-varovani z rokavicami iz gume, banditi pa bodo tudi v primeru, da bi i oni nosili takšne rokavice, ovirani v trenutku napada posebno po revolverjih, s katerimi se ne bodo mogli brez škode za življenje približati elektrizirani mreži.

V kolikor ne bi to samo ob sebi zaščalo za varnost bank in blagajn, se bodo uporabila še druga zaščitna sredstva. Vse blagajne bodo tako montirane, da se bodo lahko v trenutku opasnosti s pritiskom na električni gumb bliskovito pogreznile v odprtino, ki bo zazijala pod njimi. Z blagajno vred bo izginil pod zemljo tudi blagajnik, ki bo s tem izven nevarnosti, da bi ga ustrelili napadalci.

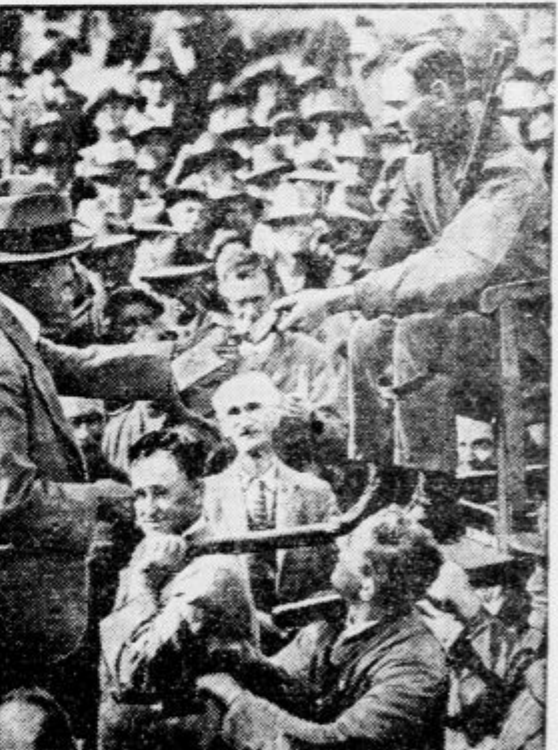
Poroke na tekočem traku

Z nastopom pomladi so začeli Parižani vstopati v zakonski jarem v takšni meri, kakor doslej še nikoli. Pariški župani in njihovi namestniki, ki fungirajo kot poročni uradniki, skoraj ne zmagujejo več dela. Te dni so postavili pravi rekord, za katerega bi jih utegnili zavidati celo Američani. Na nekem poročnem uradu se je zgledalo 34 parov istočasno — in vendar je trajala vsa ceremonija za vseh 34 parov skope pol ure. Župan je nagovoril pare s kratkim nagovorom, jim skupno prečital začetni odstavek iz zakonika, potem je šel od para do para, sprejel potrebni »dac in podpis in 34 parov je ostavilo poročni urad, pred katerim jih je čakala seveda množica zija in vojska sorodnikov.

Kipling in reklama

Ko se je mudil angleški pisatelj R. Kipling v Indiji, so mu pošiljali njegovi prijatelji iz Anglije razne časopise in magazine. Ker pa je poštnina požrla visoke zneske, so začeli odtrgavati inseratne dele, da so tiskovine postale lažje. Ko je Kipling to videl, je prosil svoje prijatelje, naj mu nikar več ne iztrgavajo oglasov, ki nudijo mnogo zanimivega za spoznavanje domovine in krajev, kjer se pišejo, tiskajo in čitajo.

Najboljši angleški strelec

Kralj strelcev P. A. Pavey sprejema že četrto častno nagrado kot najboljši angleški strelec.

Vsak dan ena

»Marija, vaš ljubček je pred vrati!«
»Odkod ga pa poznate, gospod doktor?«
»Zato, ker kadi eno mojih cigar!«
(Vart Henac)

Michel Zévaco:

26

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

»Saj še nisva opravila, Veličanstvo; bodite pripravljeni, da ga bom še srečal in takrat bo tudi moja roka težka. Tako težka, da ne vstane več.«

Jehan je minil Pardaillana in s prezirljivim mirom dejal:

»Širokoustnež se še baha!...«

»Pojdi se zdraviti, Varenne.« je rekel Henrik in hlinil sočutje.

»Poišči mojega zdravnika Hécoarda in reci mu, da sem ukazal, naj te zakrpa.«

Nato je ukazal Praslinu:

»Vrnite se v Louvre, Praslin!«

Praslin je bil vojak in vaje ubogati. Vendar pa se je za trepetek pomišljal in spoštljivo vprašal:

»In kralj?...«

»Pojdite kar brez skrbi, prijatelj. Ta dva junaška plemiča me bosta izvolila spremljati.«

»V tem primeru sem brez skrbi, Veličanstvo... Za celo stotnico zaležeta.«

»Rajši za celo vojsko. Praslin, tako recite in še ne boste dovolj rekli. Stokrat bogme.«

Praslin se je kralju priklonil in spoštljivo pozdravil moža, ki sta sprejela kraljeve besede, ne da bi bila z očmi trenila. Nato je ukazal:

»Napreji!«

Kralj je počakal, da so koraki v daljavi zamrli. Okna prastrašnih meščanov so se drugo za drugim zaprla. V ulico, ki jo je osvetljevala blede mesečina, sta se vrnila mir in tišina.

»Pojdimo še mi!« je veselo velel Henrik. »Hudiča, za nocojšnjo pot skozi moje drago mesto mi je usoda naklonila res kraljevsko spremstvo.«

»Veličanstvo,« je resno odvrnil Jehan, »dobro veste, da vas rada spremljava!«

»Hm,« se je kralj hudomušno nasmehnil, »ali govorita iz srca?« Pardaillan je v temi skril bežen nasmešek, ki mu je šinil čez obraz.

»To sta tovariša, bogme, da bosta vedela,« se je kralj pridružil. In potem je še dodal šalivo obupano:

»Bogme, bogme, zmeraj kolnem. Nebo naj se me usmili! Nikoli se ne bom poboljšal. Če bi me čul moj častivredni spovednik, učeni oče Coton, kakšno pridigo bi mi napravil!...«

Oklenil se je Pardaillanove roke. To je bila njegova navada: zmerom se je moral na nekoga opirati. Obrnil je svoja spremljevalca na pot proti Louvru. Bil je izredno dobre volje in se vso pot šalil.

Dogodkov, ki so se odigrali prej, niti omenil ni. Kakor bi bil pozabil, da mu je takrat Pardaillan odrekel pokorščino in da ga je njegov tovariš razžalil. Niti besede ni rekel o napadu na birkce. Kakor bi se bilo vse izbrisalo iz njegovega spomina, ali pa se sploh ne bi bilo nikdar zgodilo. Domače se je z njima pogovarjal, toda iz njegovih besed nihče ne bi bil mogel sklepati, kaj namerava.

Ko so prišli na konec ulice, se je kralj obrnil, in še enkrat so krenili nazaj na pot, ki so jo bili že prehodili. Šli so mimo Bertilline hiše in jo med veselimi pogovarjanjem mahnili v ulico Saint-Honoré.

Sredi ulice Arbrec-Sec je stal Trahoirjev studenec, ki so ga bili postavili za vladanja Franca I. pred dobrim stoletjem. Ker je stal sredi ozke ulice, je zelo oviral promet. Prebivalci so se neprestano pritoževali, toda oblasti so mislile, da bo bolje, če še malo počakajo in tako se je šele stoletje nato zgodilo, da so ga postavili na križišče ulice Saint-Honoré in Arbrec-Sec, kjer stoji še danes.

Okoli tega studenca so se plazile tri sence in čakale z rokami na mačevih ročnikih, pripravljene na naskok. Zagledale so nočne izprehajalce. Te sence so bili Escargasse, Gringaille in Carcagne, trije klateži, ki smo jih srečali minulo jutro pred vrati Jehanovega stanovanja.

Kralj se je, kakor smo že povedali, opiral na Pardaillana, ki je stopal na njegovi desnici. Jehan Hrabri se je držal na levi. Ko so se približali studencu, sta kralj in Pardaillan zavila tik ob njem na desno, tako da ga je Jehan moral oplaziti.

Kralj in Pardaillan sta šla mimo, ne da bi bila kaj opazila. Trije klateži v zasadi se še ganili niso.

Jehan Hrabri je počakal, da sta njegova tovariša stopila naprej, sam pa se je ustavil in stopil z eno nogo na rob studenca, kakor da bi si hotel naravnati ostopce. Obenem pa je tiho zažvižgal in naglo šepnil nekaj besed, da so ga klateži komaj čuli. Takoj nato je brezbržno odšel za Henrikom in Pardaillanom, ki njegovega ustavljanja še opazila nista, in vsi trije so zavili na levo v ulico Saint-Honoré.

Ko so v daljavi izginiti, so se klateži prikazali iz svojega skri-vališča. Njihovi bedni, zbegani obrazi so bili blede in plašni, kakor bi se bili pravkar komaj za las ognili pogubi.

»He,« je zamrmral Provansalec Escargasse, »komaj smo se izmazali.«

Kresal Pavel

družba
z o. z.

pleskarstvo, slikarstvo in črkoslikarstvo
ROŽNA DOLINA 4/IV. pri Ljubljani.

Delo solidno. Cene nizke. Se priporoča.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti
kurjim očesom »Clavén«
je mast

Dobite v lekarnah, droge-
rijah ali parafarmacijah in v
vseh in glavni skladišču
Ovajite se omaradbi 15

M. Hrnjak
lekarnar — Sisak

ki krepi in zdravi
ŽELODEC
edini proizvajalec
LOVRO SEBENIK
Ljubljana VII.

Trajno ondulacijo

na prvovrstnem aparatu, s širokimi ali
ozkimi valovi izvršuje damski salon
POLANC IVAN
KOPITARJEVA ULICA ŠTEV. 1.
Posebno opozarjam cenjene dame na
reklamno znižane cene! 4783

Izborne sadike jagode

Ananas z bujnim koreninami, najdebelejšim
sadežem z navodilom za gojenje dobite
po povzetju po Din 20 za 100 komadov pri
tvrdki Hirschl Vladislav, dipl. zmetniški
vrtnar, Subotica, Park Kralja Petra, pošt.
pretinac 26. 4939

Ali hočete shujšati?

Kupite si neškodljivo sredstvo
4 dkg FUCABOBA
v bližnji lekarni ali naročite iz
lekarne **KRAJČOVIČ, Vukovar**

Pozor!

Kemično čiščenje in barvanje vseh vrst
oblek, (izvršitev žalne obleke v 24 urah)
nadalje zavese, preproge ter kožuškovine
izvršuje po najnižjih cenah

ANTON BOC, Ljubljana
Šelenburgova ulica 4 (dvorišče) in Vič
cesta IX., št. 9. 173

ŠPEDICIJA TURK

LJUBLJANA, Masary-
kova c. 9 (nasproti ca-
rinarnici) prevzema

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hi-
tro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija
pravičnega zaračunavanja carine po meni
deklariranega blaga in vse informacije
brezplačno.
Telefon interurban št. 2157.

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev,
selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane s
vozovi na konjsko uprego kakor tudi s tre-
mi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri
in sedem ton nosilnosti. 117
Telefon interurban št. 2157.

Potrjeni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem pretužno vest, da je naša dobra in nad vse ljubljena
mamica, babica in prababica, gospa

Ivana Bricelj

od. Verbič

dne 26. t. m. v 89. letu starosti Boguvdano mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 27. aprila 1932 ob
3. uri popoldne od doma žalosti na domače pokopališče.

Vrhnika, dne 26. aprila 1932.

5013

Žalujoče rodbine:

ING. BRICELJ, Vrhnika — VERBIČ, Vrhnika — VERBIČ, Logatec
— VERBIČ, Vrhnika — Sap — KNAFLIČ, Smartno — KNAFLIČ,
Kamnik — ING. KOBLER, Litija — DOMICELJ, Maribor

Vsem obrtnim zadrugam in društvom sporočamo žalostno
vest, da je nenadoma preminul gospod

Ivan Mihelčič st.

elektrotehnik, občinski svetnik itd.

Pogreb blagega pokojnika bo v sredo 27. t. m. ob 1/2 5. uri
popoldne izpred mrtvaške veže Splošne bolnice.

Vzornemu obrtniku, ki si je kot predsednik Zveze obrtnih
zadrug, načelnik Zadruga elektrotehnikov in obrtniški organi-
zator pridobil za obrtniški stan neveljavih zaslug, bodi ohran-
jen časten spomin!

Likvidator Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani

Filip Pristou

5019

Sporočamo pretužno vest o smrti gospoda

Mihelčiča Ivana

podpredsednika in soustanovitelja Društva jugoslovenskih obrt-
nikov za dravsko banovino, upravnega svetnika Znanstvene ban-
ke, občinskega svetnika, bivšega načelnika konces. elektroteh-
nikov, bivšega načelnika »Zveze obrtnih zadrug« itd., itd.

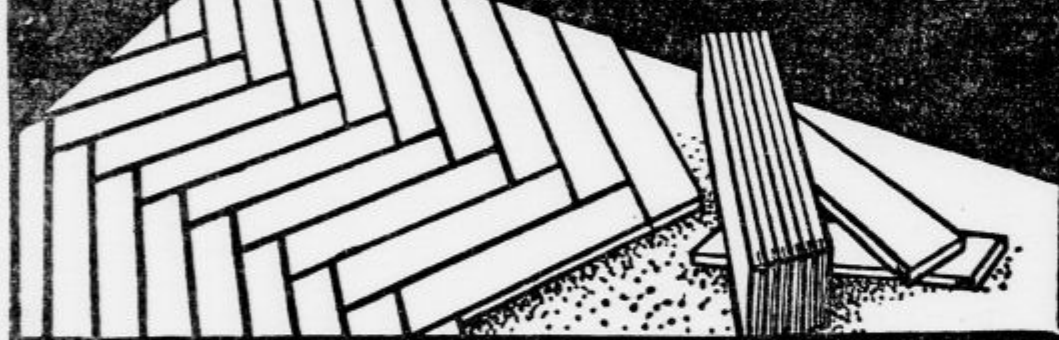
Pogreb se vrši v sredo 27. t. m. ob pol 5. uri popoldne iz
mrtvašnice splošne bolnice.

**Društvo jugoslovenskih obrtnikov za drav-
sko banovino v Ljubljani** 5018

TOVARNA in POKLADANJE PARKETOV

JOSIP KOŠČAK & CO. STIČNA

Pisarna: F. Vode Ljubljana
Rimska cesta 23.

Mali oglasi v „JUTRU“
imajo siguren uspeh!

Kosteljski pokopališče
Občina Ljubljana

Brez posebnega obvestila

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno
vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Mihelčič Ivan

elektroteh. trgovec in občinski svetovalec

dne 25 t. m. nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 27. aprila 1932 ob pol 5. uri popoldne
izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1932.

**FRANČIŠKA MIHELČIČ roj. BALANT, soproga; IVAN, FRAN-
CI, STANKO, sinovi; MARIJA, IVANKA, FRANCKA, hčere;
ANA MIHELČIČ, mati; sestre ROZALIJA, MARJETA, MA-
RIJA in sestra VERIDIJANA in ostalo sorodstvo.**

5012